

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nerofrancoate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserețe
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nus. Augenthal & Emeric Les-
ser, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Khaton Barnat, Iuliu Le-
opold (VII Erszobot-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
ABONAMENTUL pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 87.

Brașov, Sâmbătă-Duminică 20 Aprilie (3 Mai)

1908.

In preajma sinoadelor noastre gr. orientale.

La întregirea activității noastre culturale.

Hanibal ante portas!!

Școala noastră populară — fiica bisericii este la primejdie de moarte! Dușmanul a intrat de-abinele într'ansa și vrea s'o ție ocupată până va delibera biserica... *Senatul român* (reprezentat prin sinoade și conzistoare) să-și aducă aminte că „*dum Roma deliberat, Saguntum perit*“... Dacă nu se vor lua în grabă măsuri potrivite de apărare, și sf. biserică strămoșească va cădea jertfă molochului nesățios.... Deja se ivește din când în când câte un fulger, deocamdată din senin, dinspre *Sârbii gr. or.* și dinspre *Rutenii gr. cat.* maghiarizați, fulger prevestitor de furtună asupra limbei liturgice în bisericile naționale din Ungaria... *Consules videant ne Ecclesia aliquid detrimenti capiat!* E ceasul al 11-lea, credem, ca toată suflarea și toată făptura ce cugetă, simte și lucrează românește, să se grupeze, de acum — *periculum est in mora!* — într'un puternic zid de apărare în jurul școlii și bisericii, aceste *fortărețe* ale culturii noastre naționale.

In două direcții, credem noi, că trebuie numai decât să inaugurăm o *muncă de trei ori sfântă*: în direcție morală și în direcție materială.

I. In direcție morală:

Având în vedere că școala noastră populară (ca și poporul românesc) nu e nici *catolică*, nici *grecească*, nu, ci este un *bun și o trebuință comună pentru ortodocs ca și pentru unit*;

având în vedere că în multe, dacă nu în foarte multe școli populare, și în toate școlile repetiționale, ni se *impune* o limbă străină de neamul și de biserică noastră;

având în vedere că mulți preoți (ca directorii școlari) și învățători ca *salariarii* de stat., vor fi, din teama de a-și pierde salariile, probabil *siliți*, dacă nu să-și suspendeze activitatea românească în aceste școli, de sigur să se astâmpere:

Prea sfinții noștri Arhieriei cu veneratele conzistoare și sinoade să enunțe înființarea *obligătoare a școlilor noastre de adulți* — numescă-se ele și *școli catehetice*, dacă nu se va putea airea, *in tinda bisericilor, ca în primele veacuri creștine*. Morala și religia, igiena, cunoașterea drepturilor și a datorii cetățenești, scrisul și cetitul (dela care poate să fie condiționat în viitor și dreptul de alegere) să constituie principalele materii de învățământ!... Duminică și în sâmbători înainte sau după vecernie să se intrunească la biserică — *rânduri rânduri de adulți analfabeți și de acolo să răsune ca o trâmbiță îngerească și să pătrundă în sufletele setoase ale creștinilor dulcele graiu românesc din gura preotului!*

Preoții: *protopopi, parochi, capelani, care vor refuza să facă pe învățătorul-apostol al adulților, să fie socotiți în afară de lege.* — Să fie

suspendați dela patrafil. Firește, preoții vor fi ajutați în această slujbă de alți oameni intelectuali și de bine: *advocați, medici, profesori, funcționari de bancă, pensionari, directorii și membrii din comitetele despărțămintelor „Asociațiunilor culturale“* se vor asocia și vor conlucra la această operă mântuitoare. *Cine se va retrage dela aceasta, să fie socotit ca un păgân și ca un vameș.* Mai ales însă clerul nostru întreg să aprinză lumina cunoștinții și s'o pună sus să lumineze tuturor credincioșilor. *In lături cu indiferentismul, în lături cu comoditatea! Sus să avem inimile! Hanibal ante portas!*

Câte sate românești, atâtea școli de adulți!!

II. In direcție materială:

Să se înceapă numai decât din sânul sinoadelor și al conzistoarelor alcătuirea a câte unui mare fond școlar popular în fiecare eparchie. Și aci expun ca noi cărturarii de orice categorie, să premergem cu pilda: *exempla trahunt!* Să dăm momentan și pe viitor, anual, pentru fondul școlar, fiecare salariat dela *vlădică până la opincă*, plata sau prețul ce ni se vine pe o zi. Scriitorul acestui apel oferă (din leafa sa lunară de 400 coroane, a 30-a parte (400:30=14) 14 coroane, care se va mandata cu dobânda de 6% la sută la locul convenit, îndată ce propunerile aceste sau alte analoge se vor ridica la valoare de concluse și se vor efectui. Prin urmare, *toți funcționarii noștri bisericesti și mireni: arhieriei, prepoziți, archimandriți, caonici, asesori consistoriali, vicari, protopopi, preoți, profesori, învățători, cantori.*

„Preoți cu crucea în frunte“, căci jertfa e creștină,

Deviza e cultura și scopul ei preasfânt!

Directorii și funcționarii dela băncile românești, ofițeri, advocați, ajutoare de advocați, medici, judecători, funcționari comitatenzi, administratori de moșii, inspectori dominiiali sau de orice categorie, pensionari, rentieri, deputați sinodali și dietali și redactori să ne deslegăm pungile.

2) Toate fundațiunile noastre bisericesti și școlare administrate de conzistoare, fondurile granițerești, ca și toate instituturile bănești (băncile) se ofere acestui fond școlar odată pentru totdeauna $\frac{1}{2}$ din dobânzile anuale.

3) Acționarii dela toate băncile românești vor oferi odată pentru totdeauna $\frac{1}{2}$ dividendele, eventual din dobânzile capitalurilor depuse spre fructificare.

4) Comercianții și industriașii noștri, ca și sătenii sau economii noștri vor oferi deasemenea prețul muncii unei zile de vară după cuota locală sau regională, eventual 2 cruceri de suflet...

5) Orice oferte și donațiuni făcute de dreptcredincioși în cursul unui an de zile să se verse bisericilor, cu menirea specială pentru fondul școlar...

6) Fericirii intru pomnir e marii *Mecenați* bisericesti și laici ai oropsitului nostru neam ca: *Aron, Bob, Șaguna, Vulcan, Pavel, Popasu, Vancea, Gojdu, Ramonțianu, Zigre* ș. a. l. vor afla de sigur imitatori în vrednicii lor urmași dela Blaj, Sibiu, Oradea pentru jertfa culturală pe altarul școlii românești...

„De fulgere să piară, de trăsnet și pu-
[cioasă

Orl care s'ar retrage dia gloriosul loc!“

Sus să avem inimile! Sus pun-
gile! Hanibal ante portas!

Hic labor, hoc opus est!...

Atunci nici porțile iadului nu vor birui nici școala necum biserică noastră strămoșească!...

Gracchus.

P. S. *Învățătorii și preoții din fiecare comună vor ținea în evidență pe toți sătenii majoreni și capabili de jertfă. Ofertele se vor putea aduna în Duminică și sâmbători de preot asistat de învățător și 2 săteni fruntași, delegați de obște. Sumele adunate se vor vărsa la o anumită bancă românească din proto-popiat, la care protopopul va figura ca membru în consiliu sau în direcție... Conzistoarele vor avea dreptul de control și de dispunere asupra acestor fonduri.*

La jubileul „Gazetei“

Sebeșul-săseșc, 16 (29) Aprilie 1908. — Părându-mi pentru abonenți taxa numărului jubilar cu 50 fileri prea puțin, trimit cu poșta de azi două coroane pentru 2 numere jubilare și pentru fondul jubilar 4 (patru) coroane, — dorind „Gazetei“ încă multe, multe jubilee, ear vrednicului ei proprietar încă mulți, mulți ani fericiti.

Eugenia I. Paraschiv,
născută Mihali.

Dombhat, 15 (28) Aprilie 1908.

— Vă rog din tot sufletul să nu fiu uitat de frumosul și doritul număr jubilar, a căruia preț l'am trimis deja între cei dintâi. Dumnezeu să vă țină mulți ani fericiti, ca să puteți lupta meru pentru binele neamului nostru și înflorirea lui.

Ioan Chira.

Drichiu de sus (Ghiriș), 12 (25)

Aprilie. — Trimit la fondul jubilar al „Gazetei“, ce l'ați înființat, cu ocaziunea jubileului de 70 de ani, 2 (două) coroane. Cu cea mai distinsă stimă:

Ioan Suciu.

Salutul presei române.

„Convorbirile literare“, cea mai veche revistă românească, ce apare în București, sub direcțiunea d-lui S. Mehedinți, publică la Cronica, în rubrica „Dela Românii de peste hotare“, următoarele:

„Jubileul *Gazetei* a provocat la noi o vie manifestare a opiniei naționale. Din toate colturile au venit telegrame și adrese de omagiu către cel mai vechiu ziar românesc. S'a sărbătorit numărul anilor și al volumelor? Se înțelege că nu: s'a sărbătorit consecvența unei idei. De 70 de ani, *Gazeta* a urmat o linie istorică: dobândirea drepturilor politice românești, fără nici un fel de știrbire și de compromis față de nimeni. Ori ni se dă ceea-ce se cuvine istoricește poporului românesc, ori rezistăm măcar prin pasivitatea noastră,

— De aci și numele de politică pasivistă. dela care *Gazeta* nu s'a depărțat o clipă.“

»Au venit mai târziu idei noi, curente noi. S'a știrbit pasivitatea. E greu de spus dacă ea reprezintă tot adevărul practic al direcției noastre politice. E sigur însă, că oamenii pasivității aveau o *credință* neclintită în ei și în neamul lor. Și e caracteristică manifestarea călduroasă, pe care atâția și atâția Români de seamă au făcut-o bătrânei *Gazetei*. Aceasta înseamnă că ochii multora se întorc acum spre acele vremuri de mare credință.“

La ministerul de externe din Viena a avut loc Joi, sub președinția baronului Aehrenthal, un consiliu de miniștri, la care a luat parte și prim-ministrul Wekerle. Consiliul a durat până la orele 12 și jum. După consiliu, Wekerle a avut următoarea convorbire cu un ziarist: — Care a fost obiectul discuției în consiliul de miniștri? — Obiectul discuției a fost budgetul comun pe 1909. — Și budgetul armatei s'a discutat? — Acesta nu s'a discutat încă. Deocamdată s'au schițat numai bugetele ministerului de externe, al celui de finanțe și al curței de conturi comune. — Despre salariile ofițerilor nu s'a vorbit nimic? — Nu nimic; nu trebuie să vă închipuiți, că nu mai există și alte lucruri importante afară de acesta.

Statificarea școlilor populare. »Kel. Ert.« este informat că ministrul Apponyi a comunicat comitatului Hunedoarei, că are de gând să înființeze în acest comitat 51 școli primare de stat. Acele comune vor fi preferite, cari dispun de edificii corespunzătoare pentru deschiderea astorfel de școli.

Parlamentul austriac și 1 Maiu. In ședința de Joi a parlamentului austriac, deputatul socialdemocrat Pernerstorfer a propus, ca Reichsratul să nu ție ședință în prima Maiu. Această propunere n'a fost desbătută în urma propunerii președintelui, ca ședința viitoare să fie Lunii.

Greva studenților din Agram. Studenții universitari din Agram s'au pus în grevă. Patru sute de studenți au cerut certificate pentru a se putea muta în altă universitate. Dintre acești 400, 200 vor continua studiile la Praga, 100 la Viena și 100 la Graz. Acei studenți, cari vor continua studiile la Praga, pleacă mâne din Agram. Ei vor fi conduși la gară de colegii lor, însoțiți de muzica militară. Studenții au împiedicat ținerea cursurilor. Se crede, că universitatea va fi închisă. Cauza grevei este scoaterea la pensie a profesorului Surmin.

Diu dieta ungară.

In ședința de alaltăieri, Joi, a dietei, s'au ales comisiunile dietale. In comisii au fost aleși și următorii deputați naționaliști. In comisiunea de bancă Dr. A. Vlad, in comisiunea agricolă Dr. T. Mihali, in comisiunea de petiții Dr. V. Lucaclu, in comisiunea de emigrare Milan Ivanka, in comisiunea administrativă C. Brediceanu, in comisiunea pentru censurarea ziarului dietei Dr. Stefan Petroviciu, in comisiunea compturilor Dr. I. Suciu, in comisiunea incheierii socotelilor Milan Hodza și in comisiunea pentru instrucția publică V. Goldis.

După publicarea rezultatului acestor alegeri a luat cuvântul dep. Dr. V. Maniu pentru a-și motiva propunerea sa, ca să se exprime președinților camerei neîncredere. Iată ce a zis între altele Dr. Maniu:

Eu și partidul naționalist ne-am simțit nevoiți să prezintăm această motiune în urma celor întâmplate. A trebuit să prezint această motiune fiindcă nu ni-a rămas altă armă față cu modul abusiv și

volnic, în care s'a interpretat regulamentul camerei mai ales în vremile din urmă; a trebuit s'o fac fiindcă n'am avut altă cale pentru a-mi exprima revolta sufletească împotriva interpretării regulamentului, care s'a introdus în discuțiile acestui parlament și o fac fiindcă nutresc nădejdea că dacă veți judeca în mod obiectiv cazurile și faptele concrete, pe cari le voi înșira în expunerea mea de motive — nu veți sancționa procedurile aceste printr'un vot de încredere.

Interpretarea regulamentului, așa cum s'a făcut în vremile din urmă, constituie un abuz fără seamăn. Voi aduce numai câteva exemple ca să vă dovedesc, că mai ales în discuția revizuirii regulamentului în ce mod volnic a fost interpretat regulamentul și cum violările aceste necurmte ale regulamentului ne-au îndemnat să vă rugăm să primiți moțiunea noastră și să exprimați președinției neîncrederea d-stră.

Discuția la revizuirea regulamentului mi-a făcut impresia că dacă e cu puțință, dacă corespunde spiritului regulamentului ca acest regulament să fie interpretat așa cum a fost interpretat în cursul acestei discuții, — a fost absolut de prisos să aducem în discuție revizuirea regulamentului și mai ales, să primim proiectul de revizuire, fiindcă pe lângă o interpretare a regulamentului ca și cea de care am avut noi parte, — e cu neputință ca un președinte să nu forțeze votarea oricărui proiect de lege. Incepând cu deseale întreruperi, cu chemările la ordine, continuând cu luarea volnică a dreptului la cuvântul final și terminând cu seria nesfârșită a luării cuvântului, — așa s'a votat proiectul acesta de revizuire, care poartă în frunte pecetea ilegalităților și volnicilor fără număr... Vă rog aduceți-vă aminte de cazul când d-l președinte n'a primit o moțiune a d-lui deputat Farkashazy Zsigmond, declarând că moțiunea d-lui Farkashazy nu se referă strict la articolul, care s'a luat în discuție. Eu am desaprobat procedeu acesta încă în aceeași ședință, arătând că e încorect. S'a întâmplat, însă, în curând că d-l deputat Mérey Lajos a prezentat un alt amendament. Punctul ultim al acestui amendament nu s'a referit la articolul prim, ci la articolul al doilea și d-l președinte a luat amendamentul în considerare și l'a pus la vot, deși Camera respinse un amendament, prezentat de d-l Szekcsák, amendament care aproape cuvânt de cuvânt conglănuise cu partea din urmă a amendamentului prezentat de d-l Mérey.

Prin urmare, procedeu președintelui a fost contrar regulamentului când a pus din nou la vot un amendament respin în aceeași sesiune, de altă parte a procedat unilateral când a refuzat d-lui deputat Farkashazy un lucru pe care i l'a permis d-lui Mérey.

Oratorul arată apoi rând pe rând abuzurile săvârșite față de deputații naționaliști și cere ca moțiunea lui să se ia în desbatere.

După Dr. Maniu, care a fost desîntrerupt în decursul expunerilor sale, majoritatea decide, la propunerea ministrului Kossuth să se treacă la ordinea zilei pește moțiunea dep. Maniu.

Eri și astăzi dieta n'a ținut ședință. Luni se va ține o ședință formală, iar Mercuri se va începe desbaterea bugetului.

Votul universal și Sașii.

„Tageblatt“ din Sibiu vorbind de problemele ce așteaptă acum camera ungară, se ocupă și de reforma electorală. Iată ce ne spune foaia săsească referitor la aceasta cestiune foarte importantă:

Mai întâi constată că votul universal e lozincă timpului modern, fiindcă el nu înseamnă alta decât cel mai mare progres, ce l'a făcut în timpul mai nou cestiunea desvoltării sociale. E așa zicând peatra de mezuină în istoria lumei, ca și abolirea sclavagiului, desființarea robotelor (iobăgiei), reforma și introducerea constituționalismului modern.

Cât privește patria noastră, spune mai departe, introducerea votului universal e un progres imens de mare în favorul masei celei mari a populației de vreme ce în patria noastră chiar și după anul 1848 diferența de clase sociale și de prerogative lor este așa de pregnantă, progres ce numai cu câțiva ani mai înainte nu l'ar fi ținut cineva de posibil.

După aceste tirade prea cunoscute nouă, cei ce avem ochi de văzut și urechi de auzit — spune foaia săsească, ce i'ar încumba regimului de azi al coaliției, ce așteaptă coroana dela el în baza pactului încheiat, și că ministrul de interne contele Andrassy a făcut relativ la votul universal enunțaiuni de mare importanță, că adecă cestiunea votului universal bate tare la ușă și nici nu se mai poate amâna, fiindcă marea masă a muncitorimei trebuie lăsată în fine să intre în strunga constituției. Cunoscute sunt deja idelle regimului în cestiunea votului universal, că adecă acest vot fajmos nu va putea fi pentru toți egal. Dacă cumva s'ar întocmi votul universal cu restricțiunile intenționate de sus, atunci partea nomaghiară a populației Ungariei ar deveni o ceată de iloți ca în vechia Sparta grecească. Mai adaugeți la aceste că însuși președintele clubului independiștilor afirmă, că a fost totdeauna amic al votului universal, dar numai condiționat de cunoașterea limbei maghiare.

În legătură cu acestea ziarul săsesc amintește și proiectul dreptului electoral plural, adecă ca cetățeanul, care plătește mai multă dare sau posedă un grad academic, să aibă mai mult de un vot. Acest vot plural ar putea paraliza majoritatea alegătorilor ce au numai un singur vot.

Apoi încheie cu următoarele date statistice pe baza conscripției generale din 1900. Iată-le:

În comitatul Sibiului sunt 42 procente Maghiari, 28.8 proc. Germani, 66 proc. Români; în comitatul Târnavei-mari 11.6 proc. Maghiari 42.7 proc. Sași și 42.7 proc. Români; în comitatul Bistrița-Năsăud 7 proc. Maghiari, 22 proc. Germani și 69.2 proc. Români; în comit. Brașovului 31.9 proc. Maghiari, 31.4 proc. Germani și 35.7 proc. Români.

Ca să se asigure preponderanța elementului maghiar mai înseamnă >Tagbl.< că regimul să gândește la arondarea cercurilor de alegere în favorul Maghiarilor ceea ce de sigur că nu va fi o problemă ușoară.

>Tageblatt< își exprimă temerea că prin noua lege electorală Sașii va pierde câteva mandate de deputați, dar se mângâie că aceasta nu ar fi spre mare pagubă Sașilor dacă în urma reformei electorale nu

vor suferi prin noul drept de alegere și majoritățile de până acuma săsești din municipiile orașenești și comunale.

Procesul Polonyi-Lengyel.

Afacerea Beke.

Miercuri s'a continuat afacerea Beke întreruptă prin cestiunea arondării cheiului Dunărei. Neputându-se prezenta martorul Alexandru Popovici reținut prin o treabă momentoasă spune președintele, s'a mai ascultat un oarecare Moritz Baum venit anume din Meran. Depozitele acestuia sunt foarte interesante și aruncă o lumină în această afacere. Baum spune, că el s'a pretat ca translator. El spune, că înainte cu vro 3—4 ani a fost provocat de judecătorul de cerc din Meran să ia asupra-și misiunea de talmaciu. În aceasta calitate i-s'a prezentat o femeie. Dupăce mai spune cum i-a făgăduit femeia suma de 500 coroane, cum ea susținea că are 2 case — încheie martorul — că Beke a fost aruncată într'o trăsură și a dispărut. Un căpitan înrudit cu familia Nako a înscenat aceasta trebușoară. Martorul crede, că Polonyi n'a avut intenția a stoarce bani dela familia Nako.

S'a ascultat ministrul de interne contele Andrassy. Din depozitele acestuia reiese numai atâta, că în afacerea Beke ministru la toate întrebările puse de apărătorul Vaszónyi în privința stoarcerei de parale nu de cătră femeia Beke ci din partea familiei Nako dela Beke, cum a înfățișat astă afacere Polonyi în consiliul de miniștri, ministru n'a dat nici un răspuns pozitiv.

La ședința aceasta a luat parte în loge și fostul ministru de comunicațiune Emil Porumbaru, însoțit de secretarul general al consulatului român din Budapesta.

Momente mai însemnate în aceasta ședință sunt ascultarea martorului Dr. M. Gschwindt, membru de direcțiune la fabrica de spirit, care cu ajutorul și intervențiunea lui Polonyi era să se exproprieze să se dizloceze. I să impută lui Polonyi că ar fi pretins suma de 200.000 cor. ca să reguleze cestiunea fabricii, dar nu se poate dovedi, căci martorul spune, că Polonyi ca avocat a primit dela direcțiunea fabricii odată 1000 cor. apoi încă 4000 c. În afacerea fabricii din cestiune, s'au cetit depozitele făcute în scris ale secretarului de stat Popovits, din care reiese numai atâta: că el, despre rolul, ce l'a avut Geza Polonyi a cetit numai din ziare fără să știe ceva pozitiv. Fiind aceasta afacere foarte complicată, în care figurează primarul din Budapesta, directorul general al drumului de fer electric orașenească Iosef Hövös, apoi Halmos primarul din Pesta și un domn Fülle, ascultarea ulterioară a martorilor s'a amânat pe altă ședință.

STIRILE ZILEI.

— 19 Aprilie.

Internat-Orfelinatul Reuniunii femeilor române din Brașov va aranja în elevele sale Duminecă în 27 Aprilie v. (10 Maiu n.) la 3 ore după amiază, o producțiune teatrală în sala de concerte a Redoutei din loc. Venitul este destinat în folosul fetitelor sărace, adăpostite în acest internat. Programul se va publica la timpul său. Facem din vreme atent publicul nostru mare românesc, să se împărtășească la aceasta serbare românească cu scop de binefacere.

Principii României la Petersburg. Din Petersburg se anunță că Joi, la orele 5 după amiază, au sosit aci principele moștenitor al României și principesa Maria. La debarcadere era o gardă de onoare formată din regimentul Semenoff cu drapelul și muzica în frunte, spre a primi oaspeții princieri. În gară se aflau ministrii dela culte și de externe, ministrul Rusiei la București, d-l de Giers cu soția, consulul general al României, prefectul orașului și mulți alți demnitari și ofițeri superiori. La sosirea trenului princiar, marele duce și marea ducesă Vladimirovici, Petre Nicolaievici, Serge Michailovici, Gheorghe Mihailovici, principele Alexandru de Oldenburg, ducele Gheorghe Mecklemburg-Strelitz etc. Au primit pe principii României La intrarea trenului princiar în gară, muzica a intonat imnul național român. Principele și principesa s'au coborât din vagon și au primit salutările celor prezenți. Apoi, principele Ferdinand, însoțit de marele duce Vladimir, a trecut înaintea gardei de onoare. În același tren au sosit persoanele atașate principilor pe tot timpul cât vor rămânea în Rusia: generalul Strukow, contele Totleben, principele Orusow, împreună cu ministrul României Rosetti. După prezențaiunea reciprocă a persoanelor din suita princiară, principele și principesa României însoțiți de cătră marele duce și marea ducesă Vladimir, s'au dus la Palat, unde pe-rechea imperială a oferit un prânz familiar.

Din Reghinul săsesc, ni se scrie: Mercuri în 22 Aprilie a încetat din viață în Reghinul săsesc doamna v. d. Elena Ganea n. Bărdossy, în etate de 72 ani. Adormita în Domnul a fost descendentă din vechea și nobila familie Bărdossy, care împreună cu alte venerabile familii la îndemnul și stăruința neuitatului protopop al Reghinului Petru Maior, au fundat în anul 1811, cu multe jertfe frumoasa biserică gr. cat. din acest oraș. Frumoasa înmormântare i-s'a făcut în sfânta și marea Vinere a patimelor, fiind petrecută de un număr frumos de inteligenți până la cripta familiară din cimitiriul de sus. Serviciul funebral a fost oficiat de prea onoratul D-n. Protopop Ariton M. Popa, care a ținut o frumoasă vorbire funebrală, cu asistența unui diacon. O deplâng fiii Ioan și Sofia, magnificul domn Iuliu Bărdossy, inspector reg. de școale în penz. ca frate și alte numeroase rudenii.

Domnul Dumnezeu să așeze sufletul ei unde toți dreptii se odihnesc!

Papa și principii catolici. Ziarului >Vossische Zeitung< i se comunică din Viena, că contele Szecheny, ambasadorul Austro-Ungariei la Vatican, a intervenit pe lângă Papa să admită vizita arhiducelui Francisc Ferdinand la Quirinal. Papa a declarat în mod categoric, că nu poate să revie asupra dispoziției prin care nu se permite principilor catolici să viziteze pe regele Italiei la Roma.

Vizita Bucoveninilor la Iași. Joi au sosit în Iași vre-o cincisute escursionști români din Bucovina în frunte cu membrii societăților studentești >Academia ortodoxă<, >Junimea< și >Dacia<. Bucoveninilor li s'a făcut o splendidă primire.

Vulcanul Etna în erupțiune. Din Catania se anunță că vulcanul Etna este acoperit cu zăpadă iar din crater ese un fum negru și des; din când în când vulcanul zvârle cu zgomot și explozii pietri; în jurul vulcanului cade o ploaie de cenușă. Po-

FOILETONUL >GAZ. TRANS.<

La teatru.

De Eugène Chavette.
— Fine. —

D-na — Ei, că-i și minunată acțiunea asta a D-tale! O contesă, care primește pe primul parvenit!... Și poftim, acum când vrea să-l conducă spre eşire, încep amândoi să cânte!...

D-l D. — Așa-i obiceiul în vodeville, când se depărtează cineva din actori.

D-na — Se obișnuște și în viață cântarea când se trece din o odaie în coalaltă, dacă vizităm pe cineva, și decâteori facem doi trei pași, se deschid sau închid ușile duble?... Și cel puțin de ar închide ușa după ei... dar nu... o lasă deschisă după ei... și ușa se închide de sine.

D-l D. — Cu toate astea conține multe observări bune piesa.

D-na — Mulțumesc pentru așa observări. În toate părțile sunt uși duble și

decâteori intră ori ese cineva, deatâtea ori se deschid ambele aripi. Așa obișnuim oare în viață să ne plimbăm din o odaie în coalaltă, dacă vizităm pe cineva, și decâteori facem doi trei pași, se deschid sau închid ușile duble?... Și cel puțin de ar închide ușa după ei... dar nu... o lasă deschisă după ei... și ușa se închide de sine.

D-l D. — E de înțeles, anume, că un lacheu o închide de dinafară.

D-na D. — Atunci tot lacheu a fost în dormitorul contesei, și când ea, deschizând ambele aripi ale ușei, s'a dus acolo, după ce a declarat, că se va îmbrăca?... Minunată contesă, pot să zic, nu-i vorbă!... Dacă asta-i fineța vestită a secolului XVII, atunci sunt mândră, că eu sunt o femeie simplă de cetățean. Și asta'o arată pentru 16 franci!

D-l D. — Ești prea strictă.

D-na D. — De loc; dar pentru că teatru vrea să fie o instituțiune moralizatoare nu mă învoesc, să întoarcă casa unui notar public sau ca o contesă să se închidă cu camerierul. Poftim, acum începe să și joace!!!

D-l D. — N'ai auzit când a zis, că:

>Hai să ne folosim de absența contelui și să învățăm dansul pe care îl voiu juca desează cu dansul. De aceea dansează.

D-na D. — Dar notarul de jos? La el nu se gândește? Săracul! Trebuie, că plătește puțină chirie, de poate rămânea în o astfel de casă! Cum se poate, de nu vine sus?

D-l D. — Intrebi mai mult, decât ți-aș putea răspunde.

D-na — Ah! Doamne, dar rău e aici de șezut!... În adevăr nu înțeleg, cum de poliția, care arată așa mare interes față de viței ce-s duși la abator, nu-și bate capul cătuși de puțin cu publicul din teatru!... Uite, cine-i cela, care sosește la contesă, ca căzut din cer?!...

D-l D. — Tocmai adineaori a spus, că n'a găsit pe nimeni în antișambră, care să-l anunțe.

D-na — Atunci cine a închis după el ușa, ale cărei ambe aripi le-a deschis, dacă lacheul d-tale, n'a fost afară?... Contesa asta e așa de închisă, când se îmbracă! — Ca și când s'ar îmbrăca în mijlocul străzii! Și oare de ce nu-i vine în minte nou venitulul să meargă mai de departe, în dormitorul contesei? Ori știe, că

acolo e dormitor și că-i închisă ușa? Căci sperez, că contesa a avut cel puțin atâta prevedere, să tragă ivărul la ușă... Ah, astai, apoi!, casă bine păzită!... Se vede că n'are nici portar... Mi-ar plăcea să știu, că notarul nu ține la dansul hârtii de valoare?

D-l D. — Nu-i bine să-ți bați capul cu așa lucruri, căci atunci orice piesă devine imposibilă.

D-na — Zici că-i neînsemnat, dacă cineva merge la o damă, când se îmbracă?! De altfel asta nu ne surprinde de loc. Pentru d-ta bontonul e ceva necunoscut... și mă mir chiar, cum nu ți-a venit cheful să mergi între cei cari veghează în jurul dormitorului contesei... Sau te gândești acum ce pretext să afli?

D-l D. — Ești nebună.

D-na — De zece minute aștept declarația dumitale, că ai rendez-vous cu notarul public din etajul de dinjos.

D-l D. — Bine, frate aibi liniște, toți dintre toate părțile să uită la noi, ai uitat, că suntem în teatru?

D-na — Azi dimineată m'a surprins mult dărnicia dumitale de necrezut, că ai dat 16 franci pentru mine; acum însă îți pricep scopul întreit; ai voit, ca: să-mi

Anunț de licitație.

În 11 și 12 Mai st. n. 1908 se vor vinde cu licitație obiectele ce sau amanetat din 16 Ian. 1907 până inclusive 30 Martie 1907 și anume: sub numărul 672—1907 până inclusive cu Nr. 4330—1907, al căror termin au expirat și nu s'au rescumpărat.

Licitația va avea loc în localul Casei de zăloge, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericele, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioave, Cositor, flanelle, haine bărbătești și femeiesci, Cisme, Ghete și altele.

Vânzarea se face în bani gata. Rescumpărarea sau înnoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungii amanetarea.

Brassó, 18 Aprilie 1908.

[8—8]. Oficiul casei de amanetare din Brașov.

Zilnic un câștig principal la Gaedicke

au devenit proverb. La tragerea din urmă a clasei 6 din loteria trecută n'a fost zi unde se nu anunțe

Casa de bancă GAEDICKE un câștig principal

Norocul la noi e colossal!

Incercați norocul la **Casa de bancă GAEDICKE** și aveți succes sigur.

La tragerea clasei I. în 21, 22 Mai a XXII. loteriei de clase oferim losuri originale

Intregi	Jumătăți	Pătrimi	Optimi
12.—	6.—	3.—	150

Coroane.

Șecuri de poste gratis și franco.

Zilnic un câștig principal la Gaedicke!

Casa de bancă Gaedicke Budapest Kossuth Lajos-utca 11

Zilnic un câștig principal la Gaedicke!

Multe milioane de Dame nobile folosesc renumita **MARGIT-CREMA**, a lui FÖLDES,

care nu conține grăsime, este nevătămătoare și înfrumțează numai decât

Crema-Margit a lui Földes este un cosmetic nevătămător, are efect sigur contra pistruiilor, pete de fleat, sgrăbunțe, ceseme și defecte ale pielii. Dame nobile din lume folosesc Crema-Margit și se exprimă încântate de minunatul efect. — După folosirea unui borcan se va convinge fie care, de imitații trebuie a se feri.

PREȚUL unui borcan mic Cor. 1—mare Cor. 2.— Săpun Margit 70 bani. Pudră Margit Cor. 1.20 b. Apă de obraz Margit Cor. 1.— Pasta de dinți Margit Cor. 1.

Producător: CLEMENS v. FÖLDES, farmacist în ARAD.

Comandă de 6 cor. se trimite franco.

Se capătă la farmaciile: Jul. Hornung, Emil Jekelius, Fr. Kelemen, V. Klein, Rud. Kugler, Eugen Neustädter, H. Obert, V. Roth, Fr. Stenner

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografeii A. Mureșianu, cu descrierea și aplicarea dansului nostru de salon.

»Romana« dans de colônă în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tur. arui din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cart mare, hârtie bună și tipar elegant, cu atașul unei cole de note (muzica »Romanei« cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

»Romana« se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Boas de pene seine, negru și alb.

Ce este nou?

În salonul de mărfuri Parthie și resturi, strada neagră Nr. 35, se vind cu prețuri de tot ieftine cele mai nouă și moderne stofe de rochi, pentru primăvară și vară de mătase, neagră și colorată pentru rochi și bluse. Stofe de lână, cele mai nouă, în genre franțuzesc și englezesc. de toate colorile și calitățile. Toate articolele de garnisări. Stofe de lână pentru bluse, asortiment mare. Voil de lână, Batist, Cloth, Zepfier, Pequés, Satin. Stofe de in, stofe de dantele. Ripper, pentru costume de băieți, pânzări, pânzături de masă cu metru. Garaituri de masă și pat dela 5-80 în sus (3 bucăți).

Stofe de haine pentru confirmanzi, colorate, crem și negri. Stofe pentru costumuri bărbătești și toate mănușurile pentru croitori.

De-o vizitare numeroasă se roagă

IULIUS RESCHNER.

(1874-10)

C O V O A R E.

Cărți de rugăciuni.

Sonorul seu frumos răsună tó-rele plânso-cânturi la mormântul Domnului nostru Isus Christos de Učenescu. — 24.

Carte de rugăciune de Calistrat Cora sunt cu: Cor. 1-40, 1-60, 1-80, 2-40, 2-60, 7—, 8-40.

Lauda lui Dumnezeu: costă — 90, — 60, 1-80, 2-10, 2-65, 2-80, 3-10, 3-50.

Cheia Rădului costă: — 75, 1-20, 1-40, 2—, 3-50.

Versurile născerei Domnului nostru Isus Christos, . . . — 12.

Visul Născătoarei de D-zeu — 12.

Epistole a Domnului nostru Isus Christos. ce a trimis-o Dumnezeu din ceru, . . . — 24

Cărți de rugăciuni întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuți cuprinzând diferite rugăciuni: rugăciunea de seară, oătră d-l nostru Isus Christos, ingerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născătoare. Rugăciunile în zilele de peste săptămână. Liturgia de Duminică. Acatistul bunăvesirii. Canone. Rugăciuni de pregătire pentru nărturisire. Rugăciunile din săptămâna luminată. Rugăciunile din ziua Născerei Domnului. Rugăciuni de cuprins felicit. etc.

Tóte aceste cărți sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxose. Tóte însă sunt foarte frumoase și elegante. Prețul lor e felicit.

NOXIN

Cea mai bună Cremă de Ghete

Se capătă în toate prăvăliile mai mari **The „NOXIN“ Co.**

London: E. C. 57, Chi-vell Street, Wiens XVIII.: Willy Weingartner, S mpey Strasse 13, Telefon 22149.

Paris: 125, Rue Montmartre, Budapesta, VI.: Brüder Hochsinger.

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuri durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutateilor celor mai ce-biciose la stomac și pânțee, în contra cărcellor și acrelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bóle femeiesci a luat acest medicament de casă o răzândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2— Fa-lificatiie se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzute cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este fórté bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alinând durerile de gódină și a altor urmări de rēcóá. — Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metódel cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copiii și adulții. — Prețul unei bucăți cor. — 40 h. Cincă bucăți cor. 1.80

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și rez. furnisor al curții imperiale.

— Comandă din provinciă se efectuează dílinie prin rambursă postală — La deposite să se cėrá anunț preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Deposite în Brașov: la d-nii farmeciști Ferd. Jekelius, Viator Roth și en gros la D. Eremias Nepoții

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 10 flori se vind la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.